

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Wycinek z gazety czeskiej o majątku Rotszyldów wynoszącym 10 mld koron

Liczba stron oryginału

2

Liczba plików skanów

3

Liczba plików publikacji

3

Sygnatura/numer zespołu

TR 073.002

Data wydania oryginału

Ok. 1912

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+
■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Digitalizacja

BOHATSTVÍ.

Bohatství Rotšildů.

Tyto dny prošla některými cizími listy zpráva o úžasném bohatství Rotšildů, zastrčená zpráva, která se lehko přehlédne — a přece taková zpráva otřese člověkem v hlubinách jeho nitra uvědomí-li si plně její dosah. Je věrohodná a není proč jí nevěřit tím spíše, že souhlasí s tím, co napsáno v knihách o Rotšildech a v jiných zprávách. Nikoli američtí miliardáři jsou praví moderní Krésové, ale dům Rotšildův je pravý moderní peněžní kolos. Jeho jmění odhadují znalci na

deset miliard korun.

Je toho třikrát tolik, mnoho-li má Rockefeller pokládán za největšího boháče světa, je to majetek šestkrát tak velký jako mají Astorové. Kdyby tento kapitál byl uložen na nízkou sazbu úrokovou 4 procent, bylo by ročně 400 milionů úroků. Ale na kolik as procent jsou uloženy miliardy Rotšildů, o nichž je všeobecně známo, že mají ve svých službách nejšikovnější zřízence, znamenitě finančníky a úřednictvo, je muž musí záležeti na úspěchu, který hlava domu Rotšildů cení nejvýše. Je známo, že Rotšild jednou chtěl propustit úředníka, který udělal chybu. Ale v brzku se objevilo, že právě chyba úředníková přinesla závodu zisk, kdežto přesné vyplnění rozkazu bylo by jistě přivodilo značnou škodu. Rotšild hned odvolal propuštění úředníka a ještě ho odměnil. Kapitál Rotšildů je prý tichý a neutočný, zvláště vídeňský Rotšild nebyl prý ani příliš podnikavý. Možná, ale moc tohoto »ti-

chého kapitálu« je obrovská, je jako síť rozpjata nejen nad celou Evropou, ale

nad celou zemí.

Rotšildové mají v Německu množství dolů, v Anglii obrovské tkalcovny a ocelárny, milliony nožů a zboží ocelového po celém světě rozšířeného je ze závodů Rotšildových. Rotšildové ovládají světový trh kaučuku, mají v Brasilii v tomto odboru první místo, v Malé Asii mají tkalcovny na koberce. Ve Španělsku mají mnoho dolů na olovo a zinek, v Sibiři náleží jim obrovské lány lesů. V jižní Africe mají zlaté doly, v Australii patří Rotšildům celá města. **Na celém světě mají Rotšildové tisíce domů a statisíce lidí je v jejich službách.** Statistická data o domu Rotšildově nemohou být nikdy úplná, ježto pravý rozsah jmění jejich je rodinným tajemstvím, ale odhady znalců, jež jsme uvedli jsou spíše nižší nežli vyšší.

A existence takového bezpříkladného soustředění jmění v rukou jednoho rodu je něco tak úžasného, nemajícího příkladu v dějinách. Antický Krésus, římský millionář doby císařské, Fuggerové za renaissance i římský papežové, kteří dovedli z celé svatě římské říše sehnati milliony za odpušky a jimž »hříchy Němců« nesly za doby Lutherovy obrovské příjmy — všichni ti historičtí kapitalisté nebyli přece ničím proti tichému, gigantickému kapitálu Rotšildů. Jakou vlast má tento obrovský kapitál? Jeho vlastní je celá země, chefové domu Rotšildů jsou sice ve Vídni,

v Paříži a v Londýně, ale dům Rotšildů je všude, tomu je skoro celá země malou. Kupuje-li Rotšild s Gutmanem panství Rožnovské, je to jakoby náš měšťák koupil si housku.

Není to závist, jež nutí psát kapitolu o Rotšildech, nýbrž velký smutek. Jaká to kapitola ze »Svědomí věku«, kapitola dosud nenapsaná, ale jasná, která vypravuje výmluvně o nesmírném zotročení lidstva kapitálem, soustředěným v rukách několika jednotlivců. Jsou dělníci, jimiž je 1000 korun ročně ideálem. Nejvyšší úrok z jmění Rotšildů znamená

roční příjem 400.000 dělníků

po 1000 K. Taková nesmírná, demoralisující moc peněz je nejtěžší chorobou moderního věku a přímo volá po odvážných a silných autorech, kteří by se nebáli ukázat na to, povzbudit lidi k přemýšlení, k vnitřnímu převratu a ukázat, jak nutný, především **mravně nutný je socialism.** A ještě si uvědomíme, že Rotšild není sám, je tu Beit, Rockefeller a velká řada amerických nabobů, jsou kapitály, o nichž se neví, jaký byl jejich osud, jako obrovské jmění Lihungiangovo a Rhodesovo. Nedávno vylíčil Machar zajímavý typ kapitalisty, generál ředitele Taussiga — ale co je Taussig proti celému domu Rotšildů. Zde bylo by jednou z nejzajímavějších kapitol svědomí věku vylíčiti, co znamená ta obrovská velmoc, miliardy v rukách jediného rodu. Co o Rotšildech víme, jsou anekdoty, jeden má sbírku přírodnin a uměleckých předmětů, jednou hledal pro své přírodnické sbírky blechu polární lišky, jiný vydal drahocenné dílo přírodovědecké; jednoho Rotšilda vylíčil Zola v románu »Peníze« v osobě chu-

rávého Gundermanna, který poráží konkurenty, ale nemůže si za své obrovské jmění dopřát kromě sklenice mléka ani jediné lahůdky, trpě chorobou žaludeční. K takové moci, která ubírá statistikům lidí možnost lidsky žít, k moci, která není ani z daleka prochnuta ušlechtilým citěním humanity, nemůže být duše žádného myslícího člověka lhostejná. Nic tak neagituje pro socialism jako miliardy Rothsildů. To vycítil dobře Tolstoj a každý poctivý moderní autor musí říci při pohledu na tuto obrovitou peněžní moc svoje poctivé a spravedlivé: Nemohu mlčet!

Mušská mrtvola v ženském klášteře. Koncem února bylo v ženském klášteře svatě Alžběty v Budapešti veliké vzrušení. Když jistá jeptiška chtěla vkročit do jedné neobydlené cely, našla dveře zavřené a z cely bylo cítiti silný zápach po svítiplynu. Po marných pokusech otevřítí dveře musily být vylomeny a tu jeptišky zděšeně uskočily. V cele ležel neznámý muž v bezvědomí. Byla zavolána policie, posláno pro záchranou stanici, avšak lékař nemohl neznámého vzkřísiti a dal ho dopravit do nemocnice. Muž byl otráven svítiplynem a pochybuje se, že podaří se ho vzkřísiti; nemohl také vůbec být vyslechnut. Policie zjistila, že cizinec jest 23letý instalatér Desider Klein. Mladík zamiloval se prý do jedné jeptišky a poněvadž láska jeho byla beznadějná, vplížil se do kláštera a tam spáchal sebevraždu svítiplynem v blízkosti své zbožňované. Také kus listé vzácné klášterní romantiky.

Papežská garda a souboj. Z Říma se oznamuje, že byl zbaven důstojnictví v papežské gardě Petr Pecchi, synovec býv. papeže Lva XIII., protože nepřijal nabídku k souboji.

Vojenská vzpoura v Číně.

Z Londýna, 3. března. (K. k.)

Reuterova kancelář sděluje z Pekingů: 800 mužů zahraničního vojska koná hlídky v okolí čtvrtí, které jsou obydleny cizinci. Obyvatelstvo je úplně klidné. Nyní je v Pekingů shromážděno asi 3000 mužů zahraničního vojska. Z Port Arturu bylo vysláno 5000 Japonců do Tientsinu, kdež je dosud 1500 mužů zahraničního vojska.

Téměř všechno vojsko, jež zůstalo věrno Juanšikajovi, opustilo Peking směrem k Pao-tingfu, aby zamezilo pochod povstalců. Chování se čínského vojska a policie v Pekingů se značně zlepšuje, drancování však trvá. Včera zmocnili se povstalci Tungčů u Pekingů a vydrancovali domy mnoha šlechticů. Majetek několika princů v Pekingů byl rovněž drancován. Princ Čing leží těžce nemocen ve francouzské nemocnici v Pekingů. Dnes bylo vykonáno přes 100 poprav, mezi popravenými je 6 žen a četní policejní úředníci.

Z Petrohradu, 4. března.

»P. t. a.« sděluje ze Zizikaru z 3. t. m.: Včera strhla se v divadle mezi vojny pravidelného vojska a expedičního vojska bitka, která byla teprve pozdě večer na ulici ukončena. Dnes strhl se pouliční boj, při kterém bylo mnoho osob usmrceno a raněno. V městě jest panika, a jsou obavy, že revolucionáři použijí této příležitosti, aby se zmocnili města.

inse konat dnes o 11. hod. pod. za přisouhlasení hraběte Clam-Martinice svůj 15. z. V dnešní schůzi pracovního výboru 6 schváleny zprávy o dosavadních výsledcích jednání pracovního výboru a jeho komitétů, které budou předloženy v odpolední schůzi pléna komitétu. Oficiální zpráva o 6. schůzi komitétu, zvoleného k poradě o § 3. z. zř. (volební oprava) ze dne 2. t. m., opravuje se v ten způsob, že referát o volebním právu žen přednesl posl. dr. Koerner (nikoli posl. Sokol).

Amerika, její dějiny, obyvatelstvo, kapitalistický rozvoj, poměry dělnictva, české kolonie, budoucnost socialismu, přednáška soudruha Dra Frant. Soukupa koná se v neděli dne 10. března o půl 10. hodině dopolední ve velkém sále na Žofíně v Praze. Vstupné 10 hal. Předprodej lístků v kramě Tiskového výboru strany v Praze II., Hybernská ul. 7. Pořádá Politický klub dělnický v Čechách.

Nové město mrtvých v Praze. Včerejší »N. L.« sděluje podrobnosti o projektu nového ústředního hřbitova pražského. Olšany stačí prý jen na dvě leta a do dvou let má být otevřen nový veliký hřbitov, který bude vzdálen 8 km od Prahy na katastrech obcí Hostivaře, Malešic a Štěrbohol, a bude zaujímat přes 45 ha rozlohy. Hřbitov má být zřízen s hojnou monumentální architekturou jako město mrtvých. Náklady na něj budou vyžadovati 3 milionů korun. Hřbitov má být pro všechna vyznání, a budou zde i zařízení pro pohřbívání ohněm, které by mohlo být v budoucnosti povoleno. Dle všeho bude se dít pohřební průvod na zvláštních vozech elektrické dráhy.